

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw został opracowany na podstawie założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 3 kwietnia 2012 r.

Projektowana ustawa dokonuje transpozycji do polskiego systemu prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej) (Dz. Urz. UE L 164 z 25.06.2008, str. 19), zwanej dalej „dyrektywą morską”.

Obowiązujące przepisy w nieznacznym zakresie odpowiadają postanowieniom dyrektywy morskiej. W konsekwencji dokonanie pełnej transpozycji jej postanowień można było zapewnić na dwa sposoby. Pierwszy z nich, zastosowany w projektowanej ustawie, polega na zmianie istniejących ustaw i rozbudowie kompetencji lub zadań istniejących organów. Drugi sposób polegałby na uchwaleniu odrębnej ustawy powołującej nowy organ lub służbę, do których zadań należałoby gromadzenie i analiza danych dotyczących Morza Bałtyckiego oraz koordynacja działań służących osiągnięciu dobrego stanu środowiska wód morskich. Drugi z wyżej wskazanych sposobów uznano za nieadekwatny z punktu widzenia aktualnego stanu prawnego, kosztów w stosunku do spodziewanych korzyści oraz charakterystyki Morza Bałtyckiego, a w szczególności rodzaju zjawisk wpływających negatywnie na jego stan.

Zgodnie z dyrektywą morską (art. 1) opracowanie i wdrożenie strategii morskiej powinno mieć na celu osiągnięcie dobrego stanu środowiska wód morskich do 2020 r. Dobry stan środowiska wód morskich wymaga, by wszelka działalność człowieka była prowadzona zgodnie z wymogiem ochrony i zachowania środowiska morskiego oraz koncepcją zrównoważonego użytkowania zasobów i usług morskich przez obecne i przyszłe pokolenia. Kryteria dotyczące osiągnięcia dobrego stanu środowiska wód morskich są punktem wyjściowym dla opracowania spójnych koncepcji w początkowych etapach wdrażania strategii morskiej, w tym określenia właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich i ustanowienia zestawu celów w zakresie ochrony środowiska.

Każde państwo członkowskie Unii Europejskiej, zgodnie z harmonogramem ustanowionym w dyrektywie morskiej, jest obowiązane do opracowania i wdrożenia strategii morskiej dla własnych wód morskich, mając na uwadze, że zbiorniki morskie są wykorzystywane wspólnie z innymi państwami, a środowisko morskie ma charakter transgraniczny. Jednocześnie działania te powinny być prowadzone we współpracy z innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej danego regionu lub podregionu morskiego, a w niektórych przypadkach również z państwami trzecimi.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że Morze Bałtyckie jest jednym z bardziej zanieczyszczonych mórz na świecie i wymaga działań mających na celu poprawę stanu środowiska jego wód. Zanieczyszczenie Morza Bałtyckiego jest wypadkową wielu czynników, w szczególności jego naturalnych właściwości, takich jak płytkość oraz powolna wymiana wody, a także gęste zaludnienie (około 85 milionów mieszkańców) obszaru jego zlewni. Działalność człowieka na lądzie i na morzu przyczynia się do degradacji jego ekosystemu, stąd konieczne jest podjęcie szeroko zakrojonych i efektywnych działań, mających na celu ograniczenie presji i negatywnych oddziaływań na stan środowiska Morza Bałtyckiego.

Podstawowe zagrożenia dla środowiska morskiego Morza Bałtyckiego stanowią zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł rozproszonych i punktowych znajdujących się na lądzie, poddane kontroli przez ministra właściwego do spraw środowiska oraz ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej nie jest organem właściwym do koordynowania procesu transpozycji dyrektywy morskiej, ponieważ organy administracji morskiej posiadają ograniczone kompetencje w zakresie ochrony środowiska morskiego. Organy te są właściwe wyłącznie w sprawach ochrony środowiska morskiego przed zanieczyszczeniem wskutek korzystania z morza, na przykład zanieczyszczeniem ze statków. Tymczasem problematyka ochrony środowiska wód morskich ma wymiar szerszy i obejmuje również materię dotyczącą zanieczyszczeń pochodzących z lądu, w szczególności w zakresie gospodarowania wodami śródlądowymi, monitoringu środowiska, a także związaną z ochroną przyrody, w tym z funkcjonowaniem obszarów chronionych. Wskazane wyżej zagadnienia należą odpowiednio do kompetencji ministra właściwego do spraw środowiska oraz ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. W tym kontekście należy wskazać, że strategia morska ma znaczenie ogólnokrajowe, ponieważ Morze Bałtyckie, należące do strategicznych zasobów naturalnych kraju,

powinno być gospodarowane zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju w interesie dobra ogólnego.

W głównej mierze projektowana ustawa wdraża postanowienia dyrektywy morskiej przez zmianę ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, zwanej dalej „ustawą – Prawo wodne”. W pozostałym zakresie wdrożenie postanowień dyrektywy morskiej następuje przez zmianę:

- 1) ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej,
- 2) ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska,
- 3) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
- 4) ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- 5) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Projektowana ustawa zmienia ustawę – Prawo wodne, określając w niej ramy kompetencyjne do opracowania i wdrażania poszczególnych elementów strategii morskiej, w tym tryb i sposób opracowania poszczególnych elementów strategii morskiej, tj. wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich, zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich, zestawu celów środowiskowych dla wód morskich i związanych z nimi wskaźników, zwanego dalej „zestawem celów środowiskowych dla wód morskich”, programu monitoringu wód morskich oraz krajowego programu ochrony wód morskich.

W art. 9 ustawy – Prawo wodne wprowadzono definicje pojęć: „cele środowiskowe dla wód morskich”, „dobry stan środowiska wód morskich”, „stan środowiska wód morskich”, „zanieczyszczenie wód morskich” – wynikających z dyrektywy morskiej – oraz „gatunek”, „gatunek obcy”, „siedlisko” – w celu zachowania spójności wprowadzanych do ustawy pojęć z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Określenie „wód morskich” oraz „strategii morskiej” zaproponowano natomiast w dodawanych do ustawy – Prawo wodne, odpowiednio, art. 61a oraz art. 61b. Zgodnie z art. 61b strategia morska stanowi następujący zespół działań:

- 1) opracowanie wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich,
- 2) opracowanie zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich,
- 3) opracowanie zestawu celów środowiskowych dla wód morskich,
- 4) opracowanie i wdrożenie programu monitoringu wód morskich,
- 5) opracowanie i wdrożenie krajowego programu ochrony wód morskich.

Zestawy i programy, o których mowa w pkt 2 – 5, będą opracowywane na podstawie wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich.

Projektowana ustawa przewiduje (dodawany do ustawy – Prawo wodne art. 61f), że podjęcie działań, których celem jest zapewnienie osiągnięcia celów środowiskowych dla wód morskich oraz dobrego stanu środowiska wód morskich, w tym opracowanie, wdrożenie i przegląd poszczególnych elementów strategii morskiej, wymaga współpracy z właściwymi organami innych państw członkowskich Unii Europejskiej, które są położone w regionie Morza Bałtyckiego, a w razie potrzeby i możliwości, także z właściwymi organami państw leżących poza granicami Unii Europejskiej, które graniczą z regionem Morza Bałtyckiego. W szczególności będzie to współpraca w ramach Konwencji o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, sporządzonej w Helsinkach dnia 9 kwietnia 1992 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 346), zwanej dalej „Konwencją Helsińską”.

Strategia morska jest zbiorem typowych instrumentów ochrony środowiska ukierunkowanych na ochronę środowiska morskiego i w związku z tym nie jest strategią rozwoju w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.). Wpisuje się jednak w cele przewidziane w przyjętym przez Radę Ministrów „Planie uporządkowania strategii rozwoju”: Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko, Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej oraz Krajowa strategia rozwoju regionalnego.

Projektowana ustawa zakłada (dodawany do ustawy – Prawo wodne art. 61d), że organy administracji rządowej i samorządowej wykonują należące do nich zadania z zakresu ochrony środowiska wód mając na uwadze ustalenia zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich, zestawu celów środowiskowych dla wód morskich oraz zgodnie z ustaleniami krajowego programu ochrony wód morskich.

Projektowana ustawa określa (dodawany do ustawy – Prawo wodne art. 61e), że jeżeli minister właściwy do spraw gospodarki wodnej stwierdzi, że działalność człowieka w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w państwie leżącym poza granicami Unii Europejskiej może mieć znaczący wpływ na środowisko wód morskich, w szczególności na obszarach wód morskich objętych formami ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w tym chronionych zgodnie z umowami międzynarodowymi, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, po uzyskaniu zgody Rady Ministrów, występuje do właściwego organu Unii Europejskiej lub organizacji międzynarodowej o podjęcie działań koniecznych dla osiągnięcia dobrego stanu środowiska wód morskich oraz zapewnienia integralności, funkcjonowania i zachowania struktury ekosystemów morskich, które mają być utrzymane lub, w razie potrzeby, odtworzone.

Projektowana ustawa zakłada (dodawany do ustawy – Prawo wodne art. 61g), że organy administracji rządowej i samorządowej, państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna, państwowa służba hydrogeologiczna oraz instytuty badawcze są obowiązane do nieodpłatnego przekazywania danych niezbędnych do przygotowania wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich, zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich, zestawu celów środowiskowych dla wód morskich, programu monitoringu wód morskich oraz krajowego programu ochrony wód morskich, w tym danych dotyczących wód śródlądowych, organom sporządzającym te dokumenty.

Organem właściwym do opracowania wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska z uwagi na przypisane mu ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska kompetencje w zakresie badania i oceny stanu środowiska. W celu zapewnienia spójności poszczególnych elementów wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich Główny Inspektor Ochrony Środowiska opracowuje ją w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, ministrem właściwym do spraw rybołówstwa oraz Prezesem Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Wstępna ocena stanu środowiska wód morskich zawiera:

- 1) analizę podstawowych cech i właściwości wód morskich i obecnego stanu środowiska wód morskich,
- 2) analizę dominujących presji i oddziaływań na wody morskie pochodzenia lądowego i morskiego, w tym presji i oddziaływań antropogenicznych,

- 3) analizę ekonomiczną i społeczną użytkowania wód morskich oraz kosztów degradacji środowiska wód morskich.

Analizę podstawowych cech i właściwości wód morskich i obecnego stanu środowiska wód morskich oraz analizę dominujących presji i oddziaływań pochodzenia lądowego i morskiego na wody morskie, w tym presji i oddziaływań antropogenicznych, sporządza Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

Analizę ekonomiczną i społeczną użytkowania wód morskich oraz kosztów degradacji środowiska wód morskich opracowuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej z uwagi na jego kompetencje w zakresie zatwierdzania planów i projektów zagospodarowania morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego oraz koordynowanie procesu wdrażania Zintegrowanej Polityki Morskiej Unii Europejskiej KOM(2007) 575.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska na potrzeby opracowania analizy dominujących presji i oddziaływań pochodzenia lądowego i morskiego na wody morskie, w tym presji i oddziaływań antropogenicznych, będzie wykorzystywał:

- 1) zestawienie dominujących presji i oddziaływań na wody morskie pochodzenia lądowego, w tym presji i oddziaływań antropogenicznych – sporządzane i przekazane mu przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej,
- 2) zestawienie dominujących presji i oddziaływań na wody morskie pochodzenia morskiego, w tym presji i oddziaływań antropogenicznych – sporządzane i przekazywane mu przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej,
- 3) zestawienie dominujących presji i oddziaływań na wody morskie pochodzenia morskiego wynikających z działalności rybackiej, w tym presji i oddziaływań antropogenicznych – sporządzane i przekazywane mu przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa.

Organem właściwym do sporządzenia zestawienia dominujących presji i oddziaływań na wody morskie pochodzenia lądowego, w tym presji i oddziaływań antropogenicznych, jest Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej z uwagi na jego kompetencje w zakresie prowadzenia działań dotyczących gospodarowania wodami, w tym przeprowadzania identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych, opracowywania i nadzorowania

realizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych oraz nadzoru i zatwierdzania inwestycji związanych z korzystaniem z wód.

Organem właściwym do sporządzenia zestawienia dominujących presji i oddziaływań na wody morskie pochodzenia morskiego, w tym presji i oddziaływań antropogenicznych, jest minister właściwy do spraw gospodarki morskiej z uwagi na jego kompetencje w zakresie: zatwierdzania planów i projektów zagospodarowania morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego, wydawania pozwoleń na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach, wydawania decyzji o układaniu i utrzymywaniu podmorskich kabli i rurociągów, monitorowania ruchu statków morskich, wydawania zezwoleń na usuwanie do morza urobku z pogłębiania dna oraz zatapiania w morzu odpadów lub innych substancji.

Organem właściwym do sporządzenia zestawienia dominujących presji i oddziaływań na wody morskie pochodzenia morskiego wynikających z działalności rybackiej, w tym presji i oddziaływań antropogenicznych, jest minister właściwy do spraw rybołówstwa z uwagi na jego kompetencje w zakresie: gromadzenia, przetwarzania i udostępniania danych dotyczących wykonywania rybołówstwa morskiego oraz otrzymywania od innych państw oraz osób prawnych i fizycznych pochodzących z tych państw informacji o wynikach badań dotyczących żywych zasobów morza, które były prowadzone na polskich obszarach morskich na podstawie wydanych przez niego pozwoleń.

W celu opracowania wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich uwzględniającej oddziaływania i właściwości o charakterze transgranicznym i zgodnie z metodologią oceny w całym regionie Morza Bałtyckiego, Główny Inspektor Ochrony Środowiska podejmuje współpracę z Komisją Ochrony Środowiska Morza Bałtyckiego.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 dyrektywy morskiej, na potrzeby opracowania wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich mają być wykorzystane elementy oceny stanu środowiska morskiego stosowane w systemie oceny wód przejściowych, przybrzeżnych oraz morza terytorialnego, zgodnie z regulacjami krajowymi oraz Konwencją Helsińską. W związku z powyższym w projekcie ustawy zaproponowano przepisy (dodany do ustawy – Prawo wodne art. 61h ust. 2) stanowiące, że wstępna ocena stanu środowiska wód morskich uwzględnia:

- 1) wskaźniki zastosowane w ocenie stanu i sposobie klasyfikacji wód przejściowych, przybrzeżnych i morza terytorialnego określone w przepisach dotyczących tych wskaźników;
- 2) wskaźniki inne niż wskazane w pkt 1 umożliwiające dokonanie kompleksowej oceny stanu środowiska wód morskich, w szczególności oceny tematyczne przeprowadzone zgodnie z postanowieniami Konwencji Helsińskiej.

Kolejnym elementem strategii morskiej jest opracowanie zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich. Zestaw opracowuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rybołówstwa, ministrem właściwym do spraw środowiska i ministrem właściwym do spraw zdrowia.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 dyrektywy morskiej, państwa członkowskie Unii Europejskiej powiadamiają Komisję Europejską o zestawie właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich oraz o wstępnej ocenie stanu środowiska wód morskich w terminie 3 miesięcy od opracowania zestawu. W tym celu w dodawanym do ustawy – Prawo wodne art. 61l ust. 6 przyjęto, że minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, po uzyskaniu zgody Rady Ministrów, przedkłada Komisji Europejskiej zestaw właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich wraz ze wstępną oceną stanu środowiska wód morskich w terminie 3 miesięcy od dnia uzyskania zgody Rady Ministrów.

Projektowana ustawa zakłada również (w dodawanym do ustawy – Prawo wodne art. 61k ust. 2), że jeżeli którakolwiek z cech, o których mowa w dodawanym do ustawy – Prawo wodne art. 61k ust. 1 pkt 1, nie ma zastosowania do wód morskich, fakt ten wskazuje się i uzasadnia w zestawie właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich.

Zestaw właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich opracowany przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz uzgodniony z Komisją Europejską jest przyjmowany, w drodze rozporządzenia, przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, zgodnie z dodawanym do ustawy – Prawo wodne art. 61l ust. 6 – 8.

Na strategię morską składa się również opracowanie zestawu celów środowiskowych dla wód morskich. Organem właściwym do opracowania zestawu w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rybołówstwa, ministrem właściwym do spraw środowiska oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia jest Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej z uwagi na jego kompetencje w zakresie ustalania celów środowiskowych dla wód śródlądowych, których jakość ma bezpośredni wpływ na wody morskie.

Zestaw celów środowiskowych dla wód morskich określa cele środowiskowe dla wód morskich i związane z nimi wskaźniki oraz terminy osiągnięcia celów środowiskowych dla wód morskich. Ponadto może też określać pośrednie cele środowiskowe dla wód morskich wraz z terminami ich osiągnięcia. Projektowana ustawa zawiera przepisy (dodawany do ustawy – Prawo wodne art. 61p) określające tryb i zasady, na jakich można odstąpić od osiągnięcia w terminie celów środowiskowych dla wód morskich.

Opracowany przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz uzgodniony z Komisją Europejską zestaw celów środowiskowych dla wód morskich jest przyjmowany, w drodze rozporządzenia, przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

Kolejnym elementem strategii morskiej jest opracowanie i wdrożenie krajowego programu ochrony wód morskich. Krajowy program ochrony wód morskich należy rozumieć jako dokument programowy określający zespół kompleksowych działań, których podjęcie jest niezbędne do osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu środowiska wód morskich wraz ze sposobem wdrażania tych działań.

Krajowy program ochrony wód morskich opracowuje Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Każde państwo członkowskie Unii Europejskiej opracowuje działania dla własnych wód morskich, przy czym powinny one być koordynowane z pozostałymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej danego regionu morskiego, tak aby zapewnić wspólne podejście do środowiska morskiego. Przy opracowywaniu krajowego programu ochrony wód morskich należy uwzględnić rodzaje działań wymienione w załączniku VI dyrektywy morskiej.

Do prawidłowego opracowania i wdrożenia krajowego programu ochrony wód morskich konieczne jest ustanowienie ram administracyjnych umożliwiających uzgodnienie krajowego programu ochrony wód morskich przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej z organami odpowiedzialnymi za sfery działalności, z których mogą pochodzić presje na stan środowiska wód morskich. Organami tymi są Minister Obrony Narodowej oraz:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, w szczególności ze względu na jego kompetencje w zakresie: zarządu nad morzem terytorialnym i morskimi wodami wewnętrznymi oraz gruntami pokrytymi tymi wodami, zapewniania bezpieczeństwa związanego z badaniami, rozpoznawaniem i eksploatacją zasobów mineralnych dna morskiego, zatwierdzania planów i projektów zagospodarowania morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego, wydawania decyzji o układaniu i utrzymywaniu podmorskich kabli i rurociągów, nadrzędności nad dyrektorami urzędów morskich, ochrony środowiska morskiego przed zanieczyszczeniem wskutek korzystania z morza oraz przez zatapianie odpadów i innych substancji, sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej,
- 2) minister właściwy do spraw środowiska, w szczególności ze względu na jego kompetencje w zakresie: wydawania koncesji na prace wydobywcze na obszarach morskich, opracowywania krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych oraz prowadzenia centralnej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami,
- 3) minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, w szczególności ze względu na jego kompetencje w zakresie sprawowania nadzoru nad działalnością Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, który opracowuje program wodno-środowiskowy kraju oraz projekty planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, oraz Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej,
- 4) minister właściwy do spraw rybołówstwa, w szczególności ze względu na jego kompetencje w zakresie: nadzoru nad ruchem statków rybackich, gromadzenia, przetwarzania i udostępniania danych dotyczących wykonywania rybołówstwa morskiego, wydawania zezwoleń na prowadzenie chowu lub hodowli ryb i innych organizmów morskich albo na prowadzenie zarybiania w polskich obszarach morskich,

- 5) minister właściwy do spraw rolnictwa ze względu na jego kompetencje w zakresie wydawania pozwoleń na wprowadzanie do obrotu nawozów i środków wspomagających uprawę roślin,
- 6) minister właściwy do spraw gospodarki ze względu na jego kompetencje w zakresie funkcjonowania krajowych systemów energetycznych oraz określania wymagań dla produktów ze względu na ich negatywne oddziaływanie na środowisko,
- 7) minister właściwy do spraw zdrowia ze względu na jego nadrzędność nad Państwową Inspekcją Sanitarną, do której, w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego, należy m.in. kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących higieny środowiska, w tym wody do spożycia, kąpielisk, gleby, wód i innych elementów środowiska.

Jednocześnie wymienione wyżej organy, każdy w zakresie swojej właściwości, sporządzają propozycje działań, które powinny być objęte krajowym programem ochrony wód morskich, i sposób ich wdrożenia oraz przekazują je nie później niż na 6 miesięcy przed terminem opracowania krajowego programu ochrony wód morskich Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Projekt krajowego programu ochrony wód morskich wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, z uwagi na to, że wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko morskie. W przypadku stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania krajowego programu ochrony wód morskich na środowisko, konieczne będzie również przeprowadzenie postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko zgodnie z przepisami art. 113 – 117 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Projektowana ustawa (dodawany do ustawy – Prawo wodne art. 61t) stanowi, że jeżeli minister właściwy do spraw gospodarki wodnej stwierdzi wystąpienie sytuacji, która negatywnie oddziałuje na środowisko wód morskich i nie może zostać rozwiązana za pomocą działań określonych w krajowym programie ochrony wód morskich lub która

jest powiązana z inną niż ochrona środowiska wód morskich polityką Unii Europejskiej lub umową międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, po uzyskaniu zgody Rady Ministrów, informuje Komisję Europejską o takiej sytuacji i przekazuje uzasadnienie swojego stanowiska. Jeżeli natomiast minister właściwy do spraw gospodarki wodnej stwierdzi, że wystąpienie takiej sytuacji wymaga podjęcia działań przez właściwe organy Unii Europejskiej, po uzyskaniu zgody Rady Ministrów, występuje do Komisji Europejskiej i Rady Unii Europejskiej o podjęcie w tym zakresie odpowiednich działań.

Ostatnim elementem strategii morskiej jest opracowanie i wdrożenie programu monitoringu wód morskich oraz prowadzenie monitoringu wód morskich.

Art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska stanowi, że państwowy monitoring środowiska obejmuje uzyskiwane na podstawie badań monitoringowych informacje w zakresie jakości morskich wód wewnętrznych i wód morza terytorialnego. W celu wdrożenia dyrektywy morskiej zaistniała potrzeba dookreślenia celu prowadzenia monitoringu wód morskich na poziomie ustawy – Prawo wodne poprzez zmianę jej art. 155a ust. 1, polegającą na dodaniu przepisu stanowiącego, że monitoring wód ma również na celu pozyskanie informacji o stanie wód morskich dla potrzeb oceny osiągnięcia celów środowiskowych dla wód morskich oraz bieżącej oceny stanu środowiska wód morskich (zmieniany art. 155a ust. 1 pkt 2 tej ustawy).

Zgodnie z art. 11 dyrektywy morskiej, każde państwo członkowskie Unii Europejskiej opracowuje program monitorowania własnych wód morskich. Programy te powinny być skoordynowane i spójne z programami monitorowania opracowanymi przez inne państwa członkowskie Unii Europejskiej danego regionu morskiego, w szczególności w zakresie metod monitorowania, co ułatwi porównywanie wyników monitorowania. Program monitorowania powinien również uwzględniać transgraniczne oddziaływania i właściwości środowiska morskiego. W tym celu do ustawy – Prawo wodne dodano art. 155d ust. 1 stanowiący, że minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rybołówstwa, ministrem właściwym do spraw środowiska oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje i kryteria wyznaczania stanowisk badań monitoringowych, zapewniając pobór próbek w punktach pomiarowych zlokalizowanych na obszarach morskich w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej,
- 2) zakres i częstotliwość prowadzenia pomiarów i badań poszczególnych wskaźników, o których mowa w dodawanym do ustawy – Prawo wodne art. 61k ust. 1 pkt 1;
- 3) metodyki referencyjne dla poszczególnych wskaźników, o których mowa w dodawanym do ustawy – Prawo wodne art. 61k ust. 1 pkt 1, a dla wskaźników, dla których nie ustalono metodyki referencyjnej – warunki zapewnienia jakości pomiarów.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, organem właściwym w sprawie prowadzenia monitoringu wód jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska. W związku z powyższym Główny Inspektor Ochrony Środowiska będzie przygotowywał program monitoringu wód morskich oraz prowadził monitoring tych wód.

Program monitoringu wód morskich będzie przygotowywany z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, którego wydanie przewidziano w dodawanym do ustawy – Prawo wodne art. 155d ust. 1, analogicznie jak w przypadku monitoringu wód śródlądowych. Będzie on również uwzględniać wymagania dotyczące programów monitorowania określone w załączniku V dyrektywy morskiej.

Projektowana ustawa określa zakres i sposób opracowywania i aktualizacji poszczególnych elementów strategii morskiej, w tym udział społeczeństwa w ich opracowywaniu i aktualizacji.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 dyrektywy morskiej, państwa członkowskie Unii Europejskiej są obowiązane do przeglądu wszystkich elementów strategii morskiej co 6 lat od ich opracowania i w razie potrzeby aktualizacji.

Każde państwo członkowskie Unii Europejskiej jest obowiązane co 6 lat, licząc od 2012 r., do przeprowadzania przeglądów poszczególnych elementów swojej strategii morskiej.

Zgodnie z art. 17 ust. 3 dyrektywy morskiej, projektowana ustawa wprowadza przepisy nakładające na ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej obowiązek przekazywania, po uzyskaniu zgody Rady Ministrów, Komisji Europejskiej, Komisji Ochrony Środowiska Morza Bałtyckiego oraz zainteresowanym państwom członkowskim Unii Europejskiej aktualizacji poszczególnych elementów strategii morskiej. Za zainteresowane państwa członkowskie Unii Europejskiej należy w tym przypadku uznać wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej położone w regionie Morza Bałtyckiego, w tym nieposiadające wprawdzie wód morskich w tym regionie morskim, ale położone w granicach zlewni rzek wpływających do morza z terytorium danego państwa członkowskiego. Z punktu widzenia Polski państwami tymi będą państwa nadbałtyckie, a także Słowacja oraz Czechy.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy morskiej, projektowana ustawa określa, że dobry stan środowiska wód morskich należy osiągnąć do 2020 r. Zawiera przy tym przepisy (art. 7) określające przesłanki i zasady, na jakich można odstąpić od osiągnięcia w tym terminie dobrego stanu środowiska wód morskich.

W projektowanej ustawie proponuje się ponadto wprowadzenie zmian w:

- 1) ustawie z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej,
- 2) ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska,
- 3) ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
- 4) ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- 5) ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Wskazane wyżej zmiany stanowią odpowiednio przedmiot regulacji art. 2 – 6 projektowanej ustawy i mają na celu wdrożenie do wyżej wymienionych ustaw postanowień dyrektywy morskiej oraz wprowadzenie spójnych przepisów w systemie prawnym.

Projektowana ustawa zawiera przepisy dotyczące:

- 1) opracowania oraz w określonych przypadkach przeprowadzenia pierwszych przeglądów i w razie potrzeby aktualizacji:

- a) wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich,
  - b) zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich,
  - c) zestawu celów środowiskowych dla wód morskich,
  - d) programu monitoringu wód morskich,
  - e) zestawienia dominujących presji i oddziaływań pochodzenia lądowego na wody morskie, w tym presji i oddziaływań antropogenicznych,
  - f) krajowego programu ochrony wód morskich,
  - g) zestawienia dominujących presji i oddziaływań pochodzenia morskiego na wody morskie, w tym presji i oddziaływań antropogenicznych,
  - h) analizy ekonomicznej i społecznej użytkowania wód morskich oraz kosztów degradacji środowiska wód morskich,
  - i) zestawienia dominujących presji i oddziaływań pochodzenia morskiego wynikających z działalności rybackiej na wody morskie, w tym presji i oddziaływań antropogenicznych,
- 2) termin, w jakim należy wdrożyć krajowy program ochrony wód morskich.

Projektowana ustawa (art. 14) zachowuje w mocy dotychczasowe akty prawa miejscowego wydane na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody do czasu wejścia w życie nowych aktów prawa miejscowego wydanych na podstawie tych przepisów oraz przewiduje możliwość ich zmiany.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji technicznej.

Projekt założeń projektowanej ustawy był zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). Zainteresowanie pracami nad projektem założeń zgłosił Pan Bogusław Dembowski (zgłoszenie z dnia 20.01.2012 r.), w zakresie usunięcia z definicji zawartej w art. 14 ust. 1a ustawy – Prawo wodne odniesienia do „gruntów pokrytych morskimi wodami wewnętrznymi”. Postulat został odrzucony ze względu na fakt, że zagadnienia regulowane w art. 14 ust. 1a ustawy zmienianej nie są objęte zakresem założeń projektowanej ustawy. Celem założeń projektowanej ustawy jest jak najszybsza

transpozycja dyrektywy morskiej. Ponadto należy podkreślić, że kwestionowany przepis w obecnym kształcie funkcjonuje od 2005 r.

W dniu 4 lipca 2012 r. projekt ustawy był przedmiotem obrad Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Do przedłożonego projektu strona samorządowa nie zgłosiła uwag.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Proponuje się wejście w życie projektowanej ustawy w terminie 30 dni od dnia jej ogłoszenia.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Projektowana ustawa o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw będzie oddziaływać na organy administracji publicznej bezpośrednio zaangażowane ze względu na zakres właściwości, presji i oddziaływań wymienionych w załączniku I oraz w tabeli 1 i 2 załącznika III do dyrektywy morskiej, w szczególności poprzez obowiązek dostarczania informacji oraz na potrzeby opracowywania poszczególnych elementów strategii morskiej, tj.

1) Ministra Obrony Narodowej oraz ministrów właściwych do spraw:

- a) środowiska,
- b) gospodarki wodnej,
- c) gospodarki morskiej,
- d) rybołówstwa,
- e) rolnictwa,
- f) gospodarki,
- g) zdrowia,
- h) budżetu,
- i) Skarbu Państwa,

2) Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej,

3) dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej,

4) Głównego Inspektora Ochrony Środowiska,

5) wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska,

6) dyrektorów urzędów morskich,

7) Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska,

8) regionalnych dyrektorów ochrony środowiska,

9) Głównego Inspektora Sanitarnego,

- 10) państwowych wojewódzkich inspektorów sanitarnych,
- 11) okręgowych inspektorów rybołówstwa morskiego,
- 12) Dyrektora Słowińskiego Parku Narodowego oraz Dyrektora Wolińskiego Parku Narodowego,
- 13) Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki,
- 14) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 15) wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

2. Konsultacje społeczne

Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, na podstawie których opracowano projekt ustawy, został poddany konsultacjom społecznym w ramach procedury legislacyjnej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw został poddany konsultacjom społecznym, w szczególności z:

- 1) wojewodami,
- 2) marszałkami województw,
- 3) Morskim Instytutem Rybackim – Państwowym Instytutem Badawczym w Gdyni,
- 4) Instytutem Morskim w Gdańsku,
- 5) Instytutem Ekologii Terenów Uprzemysłowionych,
- 6) Państwowym Instytutem Geologicznym – Państwowym Instytutem Badawczym,
- 7) Państwowym Instytutem Energii Atomowej,
- 8) Głównym Inspektorem Sanitarnym,
- 9) Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych,
- 10) Państwową Agencją Atomistyki,
- 11) Instytutem na Rzecz Ekorozwoju,
- 12) Centrum Prawa Ekologicznego we Wrocławiu,
- 13) Izbą Gospodarczą Wodociągi Polskie,
- 14) Biurem Wspierania Lobbyingu Ekologicznego,

- 15) regionalnymi zarządami gospodarki wodnej,
- 16) urzędami morskimi,
- 17) okręgowymi inspektoratami rybołówstwa morskiego,
- 18) Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego,
- 19) organizacjami ekologicznymi,
- 20) Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości,
- 21) Krajową Izbą Gospodarczą,
- 22) Związkiem Miast Bałtyckich.

W trakcie konsultacji społecznych wpłynęło 30 uwag do projektowanej ustawy w jej wersji z dnia 14.06.2012 r., głównie od Klubu Przyrodników, WWF Polska oraz Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku i Szczecinie, Urzędu Morskiego w Gdańsku i Szczecinie oraz Okręgowego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego.

Spośród zgłoszonych 30 uwag, 5 dotyczyło sposobu transpozycji definicji „wód morskich”. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie, Urzędy Morskie w Gdyni i Szczecinie, Okręgowy Inspektorat Rybołówstwa Morskiego, Klub Przyrodników oraz WWF Polska wskazał, że należy do projektowanej ustawy wprowadzić definicję wód morskich zawartą w artykule 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej) (Dz. Urz. UE L 164 z 25.06.2008).

Uwaga ta została uwzględniona w projekcie ustawy z dnia 24.07.2012 r. poprzez zapisy nowo utworzonego w ustawie zmienianej art. 61a.

Jednocześnie uwzględniono uwagę zgłoszoną przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie wskazującą, że przy okazji rozszerzenia zapisów art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo ochrony środowiska wyłączono z zakresu państwowego monitoringu środowiska (pms) badanie jakości morskich wód wewnętrznych. W związku z powyższym, w celu uporządkowania i usystematyzowania zastosowania przedmiotowego zapisu dla monitoringu wód dokonano redakcji treści pkt 2 polegającej na wprowadzeniu wód przejściowych, a także wód morza terytorialnego, wód wyłącznej strefy ekonomicznej Rzeczypospolitej Polskiej i wód

przybrzeżnych, w tym dna i skały macierzystej znajdujących się na obszarze tych wód do zakresu pmś.

Odrzucono uwagi zgłoszone przez Okręgowy Inspektorat Rybołówstwa Morskiego dotyczące uzupełnienia art. 7 ustawy – Prawo wodne.

Ponadto odrzucono uwagę zgłoszoną przez Klub Przyrodników wskazującą, że w celu zapewnienia prawidłowej transpozycji dyrektywy morskiej należy wprowadzić w art. 61b ust. 2 pkt 2, dotyczącym opracowania zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich, treści załącznika I dyrektywy morskiej, tj. wskaźników jakości określania dobrego stanu środowiska. Powyższą uwagę odrzucono z uwagi na fakt, iż załącznik I dyrektywy morskiej przeniesiony został do art. 61k ust. 1.

Odrzucono uwagę zgłoszoną przez Klub Przyrodników i WWF Polska dotyczącą przeniesienia terminu osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu środowiska wód morskich z przepisów przejściowych do treści projektowanej ustawy.

Ponadto odrzucona została uwaga zgłoszona przez Klub Przyrodników oraz WWF Polska dotycząca zmiany brzmienia art. 61p ust. 3 poprzez wprowadzenie „Dopuszcza się przedłużenie terminu osiągnięcia celów środowiskowych...”, gdyż odstąpienie od osiągnięcia celów w terminach określonych w zestawie jest jednoznaczne z przedłużeniem ustalonego terminu.

Odrzucono uwagę zgłoszoną przez Klub Przyrodników wskazującą, iż przytoczony w art. 61l ust. 7, art. 61o ust. 7 oraz art. 61s ust. 10 termin 6 miesięcy dla Komisji ma charakter instrukcyjny, a negatywna opinia Komisji nawet po tym terminie powinna skutkować obowiązkiem przyjęcia zmiany odpowiednich dokumentów. Powyższa uwaga została odrzucona, ponieważ termin ten wynika ściśle z zapisów art. 12 dyrektywy morskiej.

Uwzględniono uwagę zgłoszoną przez Klub Przyrodników dotyczącą włączenia (w art. 61i ust. 4) Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska do organów uzgadniających w zakresie, o którym mowa w art. 61h ust. 3 pkt 1. Jednocześnie nie uwzględniono uwag dotyczących włączenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska do uzgadniania zestawień, o których mowa w art. 61h ust. 3 oraz zestawu, o którym mowa w art. 61l ust. 1, a także projektu wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich, zgodnie z art. 61i ust. 10. Udział Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska przy

pracach nad wskazanymi wyżej dokumentami jest zapewniony poprzez udział w ich uzgadnianiu ministra właściwego do spraw środowiska.

Odrzucono uwagę zgłoszoną przez Klub Przyrodników dotyczącą znowelizowania art. 55 ust. 2 oraz art. 81 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, uznając, że stanowi to nadregulację w stosunku do przepisów wdrażanej w projekcie ustawy dyrektywy morskiej.

W związku z uwagami Klubu Przyrodników i WWF Polska dotyczącymi właściwości organów w zakresie obszarów ochrony na obszarach morskich rozszerzono zakres zmian w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody poprzez dodanie w art. 13 ust. 3e.

Urząd Morski w Szczecinie w treści swojej uwagi zaproponował, aby w art. 61d dodać zapis stanowiący, że minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, przed uzyskaniem zgody Rady Ministrów na wystąpienie do właściwego organu Unii Europejskiej w sprawie oddziaływania osób trzecich na środowisko morskie, jest zobowiązany do uzyskania opinii ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej. Powyższa uwaga została odrzucona z uwagi na fakt, iż na etapie uzyskiwania zgody Rady Ministrów w tym zakresie minister właściwy do spraw gospodarki morskiej ma sposobność na wyrażenie swojej opinii.

Ponadto Urząd Morski w Szczecinie oraz Urząd Morski w Gdyni zgłosiły, iż błędnie wskazano w uzasadnieniu, że minister właściwy do spraw gospodarki morskiej jest organem właściwym do wydania decyzji o pozwolenie na budowę dotyczącej pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani. Uwaga została przyjęta.

Uwzględniono także 2 uwagi o charakterze redakcyjnym.

3. Wpływ aktu normatywnego na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Środki finansowe na realizację nowych zadań nakładanych przez projektowaną ustawę na organy administracji rządowej, polegających na sporządzeniu wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich, ustaleniu zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich, ustaleniu zestawu celów środowiskowych wód morskich, opracowaniu krajowego programu ochrony wód morskich, opracowaniu programów monitoringu wód morskich, informowaniu i zapewnieniu możliwości udziału społeczeństwa w opracowywaniu poszczególnych elementów strategii morskiej, oraz na utworzeniu sieci chronionych obszarów morskich – będą wygospodarowane w ramach budżetów poszczególnych resortów. Zadania te będą realizowane w oparciu o istniejące zasoby kadrowe oraz jako ekspertyzy wykonywane sekwencyjnie w latach wskazanych w poniższym harmonogramie, a następnie aktualizowane co 6 lat w ramach środków budżetowych będących w dyspozycji zaangażowanych ministrów, z uwzględnieniem dodatkowych środków dla KZGW, GIOŚ oraz Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (jak podano w tabelach poniżej) będą sfinansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej za pośrednictwem rezerwy celowej.

W związku z koncepcją finansowania kosztów wdrażania ustawy ze środków NFOŚiGW środki finansowe na ten cel będą przewidziane corocznie w planie finansowym tej państwowej osoby prawnej.

HARMONOGRAM ZADAŃ DO WYKONANIA W CELU IMPLEMENTACJI RAMOWEJ DYREKTYWY W SPRAWIE STRATEGII MORSKIEJ 2008/56/WE		
Właściwy organ	Zadania do wykonania	Termin zakończenia
Główny Inspektor Ochrony Środowiska	Sporządzenie wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich, w tym: – przeprowadzenie analizy podstawowych cech i właściwości wód morskich	4 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy

	i obecnego stanu środowiska wód morskich;	
Główny Inspektor Ochrony Środowiska	– przygotowanie kompleksowej oceny obecnego stanu środowiska wód morskich;	4 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy
Główny Inspektor Ochrony Środowiska	– przeprowadzenie analizy dominujących presji i oddziaływań pochodzenia lądowego i morskiego na wody morskie, na podstawie zestawień dominujących presji i oddziaływań przekazanych przez:	4 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy
Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej	– sporządzenie zestawienia dominujących presji i oddziaływań pochodzenia lądowego na wody morskie i przekazanie do GIOŚ;	3 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy
Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej	– sporządzenie zestawienia dominujących presji i oddziaływań pochodzenia morskiego na wody morskie i przekazanie do GIOŚ;	3 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy
Minister właściwy do spraw rybołówstwa	– sporządzenie zestawienia dominujących presji i oddziaływań pochodzenia morskiego wynikających z działalności rybackiej na	3 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy

<p>Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej</p> <p>Główny Inspektor Ochrony Środowiska</p> <p>Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej</p>	<p>wody morskie i przekazanie do GIOŚ;</p> <p>– przeprowadzenie analizy ekonomicznej i społecznej oraz kosztów degradacji środowiska wód morskich i przekazanie do GIOŚ;</p> <p>– scalenie ww. elementów wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich;</p> <p>– przekazanie wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich do Komisji Europejskiej.</p>	<p>3 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy</p> <p>4 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy</p> <p>3 miesiące od dnia opracowania wstępnej oceny</p>
<p>Główny Inspektor Ochrony Środowiska</p> <p>Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej</p>	<p>Określenie zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich, w tym:</p> <p>– opracowanie projektu zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich;</p> <p>– przekazanie zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich do Komisji Europejskiej;</p>	<p>4 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy</p> <p>3 miesiące od dnia opracowania zestawu</p>

<p>Komisja Europejska</p> <p>Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej</p>	<p>– zatwierdzenie zestawu właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich;</p> <p>– wydanie rozporządzenia przyjmującego zestaw właściwości typowych dla dobrego stanu środowiska wód morskich.</p>	<p>15 kwietnia 2013 r.</p> <p>30 czerwca 2013 r.</p>
<p>Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej</p> <p>Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej</p> <p>Komisja Europejska</p>	<p>Ustalenie zestawu celów środowiskowych wód morskich, w tym:</p> <p>– określenie zestawu celów środowiskowych dla wód morskich i związanych z nimi wskaźników;</p> <p>– przekazanie zestawu celów środowiskowych dla wód morskich i związanych z nimi wskaźników do Komisji Europejskiej;</p> <p>– zatwierdzenie zestawu celów środowiskowych dla wód morskich i związanych z nimi wskaźników.</p>	<p>5 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy</p> <p>3 miesiące od dnia opracowania zestawu</p> <p>15 kwietnia 2013 r.</p>

<p>Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, w porozumieniu z: ministrem właściwym do spraw gospodarki, ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rybołówstwa, ministrem właściwym do spraw środowiska i ministrem właściwym do spraw zdrowia</p> <p>Główny Inspektor Ochrony Środowiska</p> <p>Główny Inspektor Ochrony Środowiska</p> <p>Komisja Europejska</p>	<p>Opracowanie i wdrożenie programu monitoringu wód morskich, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wydanie rozporządzenia w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia monitoringu wód morskich; – opracowanie i wdrożenie programu monitoringu wód morskich; – przekazanie programu monitoringu wód morskich do Komisji Europejskiej; – zatwierdzenie programu monitoringu wód morskich. 	<p>31 grudnia 2013 r.</p> <p>15 lipca 2014 r.</p> <p>15 października 2014 r.</p> <p>15 kwietnia 2015 r.</p>
<p>Minister Obrony Narodowej, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, minister właściwy do spraw środowiska, minister właściwy do spraw rybołówstwa, minister właściwy do spraw</p>	<p>Opracowanie krajowego programu ochrony wód morskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie i przekazanie do KZGW propozycji i sposobu wdrożenia działań mających na celu poprawę stanu środowiska morskiego; 	<p>do 30 czerwca 2014 r.</p>

<p>rolnictwa, minister właściwy do spraw gospodarki oraz minister właściwy do spraw zdrowia</p> <p>Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w uzgodnieniu z Ministrem Obrony Narodowej, ministrem właściwym do spraw gospodarki, ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rybołówstwa, ministrem właściwym do spraw środowiska i ministrem właściwym do spraw zdrowia</p> <p>Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej</p>	<p>– opracowanie krajowego programu ochrony wód morskich;</p> <p>– przekazanie krajowego programu ochrony wód morskich do Komisji Europejskiej.</p>	<p>do 2015 r.</p> <p>do 31 marca 2015 r.</p>
---	---	--

Przygotowanie na podstawie istniejących danych pierwszej wstępnej oceny stanu środowiska wód morskich, w tym opracowań leżących zgodnie z projektem założeń, w kompetencji ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej, zostało zlecone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i sfinansowane w latach 2011 – 2012 w kwocie 908 tys. zł ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa.

W projekcie ustawy zawarto tzw. regułę wydatkową, zgodnie z którą maksymalny limit wydatków sektora finansów publicznych będący skutkiem finansowym ustawy do 2021 r. wynosi 8 000 tys. zł i stanowi środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z uwzględnieniem zmiany sposobu finansowania zadań państwowych jednostek budżetowych od dnia 1 stycznia 2011 r. (finansowanie z rezerwy

celowej utworzonej w budżecie państwa). Jednocześnie, wprowadzono mechanizmy korygujące polegające na zmniejszeniu kosztów realizacji zadań.

Badania monitoringowe środowiska Morza Bałtyckiego w ramach programów monitoringu wód morskich będą na dotychczasowych zasadach finansowane w całości ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z uwzględnieniem zmiany sposobu finansowania zadań państwowych jednostek budżetowych od dnia 1 stycznia 2011 r. (finansowanie z rezerwy celowej utworzonej w budżecie państwa). Roczny koszt obecnie realizowanego, na podstawie umowy o dofinansowanie państwowej jednostki budżetowej w formie przekazania środków na cele nieinwestycyjne, programu monitoringu Morza Bałtyckiego w strefie powyżej 1 mili morskiej wynosi ok. 900 tys. zł. Z uwagi na nowe wymagania postawione przed programami monitoringu wód morskich konieczne jest rozszerzenie zakresu badań o nowe elementy w tym ichtiofaunę oraz substancje niebezpieczne. Spowoduje to potrzebę zwiększenia dofinansowania na ten cel o ok. 500 tys. zł rocznie, począwszy od 2014 r. Wzrost kosztów rocznych monitoringu został oszacowany na podstawie kalkulacji kosztów przedsięwzięć o podobnym charakterze realizowanych przez GIOŚ na wodach śródlądowych.

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wzrost kosztów w tys. zł (środki NFOŚiGW)	400*	-	500	500	500	500	500	500	500	500

* Środki zapewnione w ramach umowy GIOŚ-NFOŚiGW o dofinansowanie państwowej jednostki budżetowej w formie przekazania środków na cele nieinwestycyjne.

Ze środków NFOŚiGW będzie korzystał także Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w realizacji zadań dotyczących opracowania krajowego programu ochrony wód morskich. Koszt nowych zadań realizowanych przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej wynosić będzie 1 500 tys. zł w sześcioletnim cyklu wdrażania wynikającym z postanowień dyrektywy morskiej. Dodatkowe środki dla KZGW oszacowano biorąc pod uwagę fakt, że do analizy dominujących presji i oddziaływań,

a następnie opracowania krajowego programu ochrony wód morskich w aspekcie oddziaływania z lądu, będą wykorzystane dane i analizy wykonane w związku z planowaniem w gospodarowaniu wodami, zgodnie z ustawą – Prawo wodne. Na podstawie art. 112 – 114 ustawy – Prawo wodne realizowane są działania w ramach planowania w gospodarowaniu wodami – w tym sporządzana jest identyfikacja znaczących oddziaływań antropogenicznych i ocena ich wpływu na stan wód powierzchniowych. Przewidywane dodatkowe środki przeznaczone będą głównie na pokrycie kosztów optymalizacji działań podstawowych i uzupełniających dotyczących oddziaływania na ekosystem Morza Bałtyckiego ładunków wprowadzanych z lądu oraz kosztów oceny strategicznej i procesu konsultacji społecznych – na podstawie analogii do działań realizowanych w związku z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wzrost kosztów w tys. zł (środki NFOŚiGW)	-	500	1 000	-	-	-	-	500	1 000	-

Dodatkowe środki dla Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej oszacowano, biorąc pod uwagę fakt, że do opracowania analizy dominujących presji i oddziaływań wywieranych na stan środowiska wód morskich, w tym presji i oddziaływań antropogenicznych pochodzenia morskiego, będą wykorzystane istniejące dane w tym zakresie, uzyskane m.in. w związku z art. 20 ustawy z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki. Przewiduje się potrzebę zapewnienia środków finansowych w kwocie 600 tys. zł na realizację nowych zadań ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej w zakresie opracowania analizy ekonomicznej i społecznej użytkowania wód morskich oraz kosztów degradacji środowiska wód morskich w 2017 r. Koszt nowych zadań został oszacowany na podstawie bieżących danych funkcjonowania administracji.

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wzrost kosztów w tys. zł (środki NFOŚiGW)	-	-	-	-	-	600	-	-	-	-

Wpływ projektowanej regulacji na budżety jednostek samorządu terytorialnego wiąże się głównie z działaniami w sferze gospodarki wodno-ściekowej, ograniczającymi ładunki zanieczyszczeń odprowadzanych do Morza Bałtyckiego. Jednakże na tym etapie i dla I cyklu wdrażania przyjmuje się, że jest on tożsamy z zadaniami tych jednostek wynikającymi z dotychczasowych zobowiązań, w tym międzynarodowych, w szczególności zawartych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Programie Wodno-Środowiskowym Kraju, oraz działaniami wynikającymi z ustawy z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki związanymi z zapobieganiem oraz zwalczaniem zanieczyszczeń pochodzących ze statków.

4. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy

W związku z założeniem, że nowe zadania organów administracji publicznej będą realizowane w ramach istniejącego potencjału kadrowego z istotnym udziałem ekspertyz przewiduje się, że projektowana ustawa będzie miała nieznaczny wpływ na rynek pracy. Zamawiane usługi eksperckie nieznacznie wpłyną na rynek pracy w sektorze prywatnym.

5. Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Zakłada się, że nowy model ochrony środowiska morskiego może mieć pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki. Prowadzenie przedsiębiorstw z wyeliminowaniem negatywnych presji i oddziaływań na wody morskie, wynikających z prowadzonej działalności polepszy pozycję konkurencyjną polskich przedsiębiorstw względem innych przedsiębiorstw regionu Morza Bałtyckiego.

Na obecnym etapie nie jest natomiast możliwe rozstrzygnięcie czy projektowana ustawa będzie wywierać bezpośredni wpływ na przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny

Nowe regulacje w dziedzinie ochrony środowiska morskiego mają na celu zminimalizowanie zanieczyszczeń wód morskich oraz powstrzymanie zmniejszania się bioróżnorodności oraz związanych z tym ryzykiem szkód w gospodarce narodowej. Regulacja będzie mieć wpływ na rozwój regionów nadmorskich zarówno przez potencjalne ograniczenia, które mogą wyniknąć w trakcie procesu realizacji krajowego programu ochrony wód morskich, jak również przez poprawę stanu środowiska wód morskich, przejawiającą się w szczególności w zwiększeniu czystości wód oraz różnorodności ich ekosystemów, co spowoduje wzrost atrakcyjności regionów zarówno dla ich mieszkańców, jak i turystów.